

Sygn. akt *I ACa 1329/15*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Kaźmierczak

Sędziowie: SA Roman Stachowiak

SA Piotr Górecki /spr./

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. B.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w Z. (poprzednio : (...) spółka akcyjna z siedzibą w Z.)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu XIV Wydział Cywilny w P.

z dnia 4 października 2012 r. sygn. akt XIV C 593/07

1) zmienia zaskarżony wyrok:

a. w punkcie II przez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda dodatkowej kwoty 212.126,36 zł (dwieście dwanaście tysięcy sto dwadzieścia sześć złotych 36/100) ponad już zasądzoną wyrokiem tutejszego Sądu z dnia 26 września 2013r. (sygn. akt IA Ca 699/13) kwotę 15.176,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 maja 2007 r. do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałym zakresie,

b. w punkcie III zasądza od pozwanej na rzecz powoda 16.393 zł tytułem kosztów procesu,

2) oddala apelację powoda w pozostałym zakresie,

3) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 13.400,67 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego

Roman Stachowiak Małgorzata Kaźmierczak Piotr Górecki

--	--	--

Sygn. akt IACa 1329/15

UZASADNIENIE

Powód Z. B. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania wniósł przeciwko pozwanej (...) SA w Z. (wcześniej: (...) SA z siedzibą w Z.) o zasądzenie kwoty 338.344 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem wynagrodzenia za korzystanie przez pozwaną w okresach od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2001 r., od 1 stycznia 2002 r. do 31 grudnia 2002 r., od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2003 r., od 1 stycznia 2004 r. do 14 lipca 2004 r. ze wzoru użytkowego „Mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej”, którego twórcą jest powód i na który Urząd Patentowy RP udzielił w dniu 17 marca 1998 r. prawo ochronne oraz wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych albo zgodnie ze złożonym spisem kosztów. Podniosła także zarzut przedawnienia roszczeń powoda objętych rozszerzonym powództwem w zakresie: kwoty 26.007,70 zł żądanej tytułem wynagrodzenia za 2001 r. wymagalnego 28.02.2002 r.; kwoty 16.852,45 zł żądanej tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od powyższej kwoty.

Wyrokiem z dnia 4 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 123.019 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 8.430 zł od dnia 1 marca 2002 r., 60.308 zł od dnia 1 marca 2004 r., 54.281 zł od dnia 1 marca 2005 r. (pkt 1), w pozostałej części oddalił powództwo (pkt 2), zasądził od pozwanego na rzecz powoda 5.572 zł tytułem kosztów procesu (pkt 3).

Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 1 sierpnia 1992 r. powód został zatrudniony w Fabryce (...) w Z. na stanowisku do spraw marketingu (poprzedniczka prawna pozwanej spółki). Dnia 1 lipca 1993 r. powierzono mu obowiązki specjalisty do spraw konstrukcji okuć i marketingu. Podstawowym zadaniem powoda było opracowanie projektów nowych okuć; dotychczas produkowane przez fabrykę nie spełniały bowiem oczekiwań w związku z faktem pojawienia się na polskim rynku okien plastikowych. W okresie od września do listopada 1993 r. powód opracował dokumentację przekładni o nazwie „omega”, zgłaszając ją jako pracowniczy projekt wynalazczy.

Od 22 listopada 1994 r. rozwiązanie techniczne opracowane przez powoda jest stosowane przez pozwaną przy produkcji okuć i przynosi zyski (korzyści). Zgodnie z Kartą(...)z dnia 05.01.1996 r. rozwiązanie zostało przeprojektowane poprzez usunięcie ustalacza położenia segmentu zębatego.

Dnia 18 lipca 1994 r. wpłynęło do Urzędu Patentowego podanie Fabryki (...) o udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy pod tytułem „Mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej”. Do podania dołączono opis rozwiązania oraz rysunki techniczne. Decyzją z dnia 19 stycznia 1998 r. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej udzielił na rzecz Fabryki (...) w Z. prawa ochronnego na wzór użytkowy pt. „Mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej” pod warunkiem uiszczenia opłaty w wysokości 200 zł za pierwszy okres ochrony wzoru użytkowego rozpoczynający się w dniu „94 07 14” i obejmujący „1-5” rok ochrony. W dniu 13 lipca 1999 r. uprawniona Fabryka zwróciła się do Urzędu Patentowego z wnioskiem o przedłużenie prawa ochronnego na następne 5 lat. Decyzją z 2 sierpnia 1999 r. Urząd Patentowy RP przedłużył prawo ochronne nr RU (...) na wzór użytkowy pt. „Mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej” na okres obejmujący 6-10 rok ochrony. W dniu 11 marca 2003 r. Urząd Patentowy RP orzekł o wygaśnięciu z dniem 14 lipca 2002 r. powyższego prawa ochronnego, „ponieważ uprawniony zalega z opłatą za III (9,10 rok) okres ochrony ponad sześć miesięcy.”

W dniu 16 października 1998 r. powód wniósł do Sądu Okręgowego w Poznaniu Ośrodek (...) w P. pozew, w którym domagał się zasądzenia od ówczesnej Fabryki (...) w Z. kwoty 90.700 zł z tytułu korzystania z wzoru użytkowego pt. „Mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej” za okres od 22 listopada 1994 r. do 1 stycznia 1998 r. wraz z odsetkami i kosztami procesu. Wyrokiem z dnia 5 marca 1999 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami procesu. Rozpoznając apelację powoda od wyroku sądu pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny w

Poznaniu uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W toku dalszego postępowania w tej sprawie powód rozszerzył żądanie pozwu domagając się zasądzenia od pozwanej Fabryki wynagrodzenia za korzystanie z wzoru użytkowego za dalsze lata. Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2002 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P. zasądził od pozwanej Fabryki kwotę 196.938 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.10.1998 r., kwotę 164.110 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 44.990 zł od dnia 01.03.1999 r., 80.060 zł od dnia 01.03.2000 r. i 39.060 zł od dnia 01.03.2001 r., oddalił i częściowo umorzył postępowanie w przedmiocie żądania odsetek w pozostałej części (sygn. akt I2C105/00). Postanowieniem z dnia 6 maja 2004 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji pozwanej do rozpoznania.

W okresie od 1 stycznia 2001 r. do 14 lipca 2004 r. opracowane przez powoda rozwiązanie techniczne zastrzeżone prawem ochronnym nr (...) było nadal stosowane przy produkcji okuć w pozwanej fabryce. Dokonywane w toku produkcji zmiany produkcyjne potwierdzone kartami zmian konstrukcyjnych (kzk) nie zmieniły istoty tego rozwiązania technicznego.

W 2001 r. (...) fabryka osiągnęła ze sprzedaży zasuwnic zysk brutto (przed opodatkowaniem) w wysokości 93.672 zł; w 2003 r. zysk ten zamknął się kwotą 670.093 zł; w okresie od 1 stycznia do 14 lipca 2004 r. zysk brutto ze sprzedaży zasuwnic wyniósł 603.127 zł. W 2002 r. sprzedaż zasuwnic przyniosła straty. Przy uwzględnieniu powyższych wielkości oraz wskaźnika udziału w zysku w wysokości 0,60 (60 %) i wskaźnika proporcjonalności w wysokości 0,15 (15 %) wynagrodzenie powoda powinno wynosić: 8.430 zł za 2001 r., 60.308 zł za 2003 r. i 54.281 zł za 2004 r. - łącznie 123.019 zł. Z uwagi na brak zysków ze sprzedaży zasuwnic w 2002 r., wynagrodzenie za ten czas się twórcy nie należy.

Za nieuzasadniony Sąd Okręgowy uznał zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Jako podstawę prawną wynagrodzenia zasądzanego od pozwanego na rzecz powoda Sąd ten przyjął art. 98a ust. 1 i 2 w zw. z 98b ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości. W ocenie Sądu nie ma żadnych powodów, aby w niniejszej sprawie do oceny zasadności roszczenia dochodzonego przez powoda przyjąć inną podstawę prawną. Podkreślić należy, że sam fakt utraty obowiązywania przez ustawę o wynalazczości mocy obowiązującej nie może być przyczyną odmowy jej zastosowania w niniejszej sprawie. Bezspornym było, że już w dacie wydania wyroku z dnia 17 grudnia 2002 r. ustawa o wynalazczości nie obowiązywała. W dniu 22 sierpnia 2001 r. weszła bowiem w życie ustawa z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej. Zgodnie z art. 315 ust. 1 te same ustawy prawa w zakresie wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, topografii układów scalonych, znaków towarowych oraz projektów racjonalizatorskich, istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, pozostają w mocy. Do praw tych stosuje się przepisy dotychczasowe, o ile przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej. Do stosunków prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 315 ust. 2). Te „przepisy dotychczasowe” to właśnie przepisy ustawy z 19.10.1972 r. o wynalazczości.

W ocenie Sądu Okręgowego w sytuacji, gdy powód dochodzi w niniejszej sprawie wynagrodzenia za korzyści uzyskiwane przez pozwanego z tego samego rozwiązania technicznego co w sprawie poprzedniej (sygn. I2 C 105/00), a jedynie za dalsze okresy, nie ma uzasadnienia do zastosowania w każdej ze spraw odmiennych przepisów prawa. W szczególności nie ma podstaw do zastosowania w sprawie art. 22 ust. 3 Prawa własności przemysłowej. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, wynagrodzenie wypłaca się w całości, najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy po upływie roku od dnia uzyskania pierwszych korzyści z wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego, lub w częściach, w ciągu dwóch miesięcy po upływie każdego roku od uzyskania tych korzyści, jednak nie dłużej niż przez 5 lat. Przepis ten ogranicza zatem prawo do wynagrodzenia za korzystanie z wynalazku (wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego) do pięciu lat. Zastosowanie tego przepisu w niniejszej sprawie naruszałoby zasadę praw słusznie nabytych, prowadząc do pozbawienia powoda prawa do wynagrodzenia za okres po 31 grudnia 2000 r. czyli po upływie okresu, za który zasądzono wynagrodzenie w wyroku z 17 grudnia 2002 r. Zastosowaniu w sprawie ustawy o wynalazczości nie stoi na przeszkodzie treść orzeczeń i ich uzasadnień, na które powołuje się pozwany.

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy z 19 października 1972 r. prawo ochronne trwa pięć lat od daty zgłoszenia wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym; na wniosek uprawnionego z prawa ochronnego może ono być przedłużone do dalszych pięciu lat. Z akt Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej ((...)) wynikało, że przedmiotowy wzór

użytkowy został zgłoszony w dniu 14 lipca 1994 r. i zgodnie z decyzją z 19 stycznia 1998 r. prawo ochronne na wzór użytkowy „Mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej” zostało udzielone na okres ochrony rozpoczynający się w dniu 14.07.1994 r. (data zgłoszenia) i obejmujący „1-5 rok ochrony”. Na wniosek pozwanej fabryki, decyzją z 2 sierpnia 1999 r. Urząd Patentowy RP przedłużył prawo ochronne R. (...) na okres obejmujący 6-10 rok ochrony. Najzupełniej oczywiste jest, że przeszkodą w dochodzeniu przez powoda roszczeń za korzystanie z przedmiotowego wzoru użytkowego nie może być decyzja z 11 marca 2003 r., w której Urząd Patentowy orzekł o wygaśnięciu z dniem 14.07.2002 r. prawa ochronnego numer (...) na rzecz pozwanego, „ponieważ uprawniony zalega z opłatą za III (9,10 rok) okres ponad sześć miesięcy. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do uznania, że pozwana fabryka mogłaby się zwolnić od obowiązku wypłaty wynagrodzenia powodowi nie uiszczając na rzecz Urzędu Patentowego opłaty okresowej, a jednocześnie nadal czerpać korzyści z rozwiązania technicznego stworzonego przez Z. B..

Zgodnie z treścią art. 98a ust. 2 ustawy o wynalazczości, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 ustala przedsiębiorca w słusznej proporcji do korzyści uzyskanych z wynalazku przez tego przedsiębiorcę. W sprawie niniejszej oznacza to tyle – zdaniem sądu I instancji - że wysokość wynagrodzenia należnego powodowi powinna zostać ustalona w słusznej proporcji do korzyści uzyskanych przez pozwaną fabrykę ze sprzedaży wyrobów, w których stosowane jest rozwiązanie techniczne.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyły obie strony. Powód zaskarżył je w części, tj. co do w pkt 2 oddalającego powództwo w części niezasadzonej w pkt 1, w pkt 3. w zakresie nie przyznającym powodowi od pozwanej zwrotu całości kosztów procesu, a także przyznającym pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości stawki minimalnej określonej w normach przepisanych przy równoczesnym przyznaniu tych kosztów na rzecz powoda tylko w trzykrotnej wysokości stawki minimalnej. Autor apelacji podniósł następujące zarzuty co do naruszenia:

1) przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 98a ust. 1 i 2 w zw. 98b ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości

poprzez ustalenie wynagrodzenia należnego powodowi z zastosowaniem wskaźnika

udziału w zyskach (= 0,60) obniżającego w rzeczywistości wskaźnik proporcjonalności

(słuszną proporcję) ustalony na poziomie 15 % do 9 % ,

- art. 77 - 82 ustawy o wynalazczości poprzez zaprzeczenie istocie opracowanego przez powoda wzoru użytkowego, na który zostało udzielone prawo ochronne i uznanie, że przedmiotowy wzór rzekomo podlegał udoskonaleniu, co miałyby skutkować przyznaniem powodowi mniejszego wynagrodzenia poprzez zastosowanie wskaźnika udziału w zysku „0,60” zamiast „1,00”,

- art. 315 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r.- Prawo własności przemysłowej poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie na skutek nieprawidłowej wykładni i ustalenie „nowej” praktyki obliczania wynagrodzenia należnego twórcy wzoru użytkowego w oderwaniu od utrwalonej metodologii przyjętej powszechnie na podstawie Zarządzenia Ministra - Kierownika Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń z dnia 31 stycznia 1986 r. w sprawie zasad obliczania efektów stanowiących podstawę do ustalania wysokości wynagrodzeń za pracownicze projekty wynalazcze,

- art. 482 § 1 k.c. poprzez oddalenie powództwa o zasądzenie skapitalizowanych odsetek od roszczenia głównego obliczonych na dzień poprzedzający wytoczenie powództwa,

2) przepisów prawa procesowego tj.:

- art. 98 § 1 k.p.c. poprzez brak zastosowania tego przepisu,

- art. 100 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie tego przepisu;

- art. 109 § 2 zd. 2 oraz § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w zw. z art. 99 k.p.c. poprzez przyznanie pozwanej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości stawki minimalnej określonej w normach przepisanych przy równoczesnym przyznaniu tych kosztów na rzecz powoda tylko w trzykrotnej wysokości stawki minimalnej;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego i zgodnego z zasadami logiki rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie, skutkującym m.in.: błędnym ustaleniem, że w zakresie określenia słusznej proporcji wynagrodzenia należnego twórcom za korzystanie z wzorów użytkowych wykształciła się nowa praktyka - odmienna od metodologii zarządzenia z 1986 r.; nieuzasadnionym przyjęciem wskaźnika udziału w zyskach pozwanej skutkującego obniżeniem słusznej proporcji wynagrodzenia należnego powodowi do 9 %; brakiem uwzględnienia przy ferowaniu wyroku opinii biegłego J. Ł. oraz tylko pozornym uzasadnieniem przyczyn jej pominięcia; błędnym ustaleniem, że zmiany techniczne/technologiczne dotyczące produkcji zasuwnic miały wpływ na istotę wzoru użytkowego opracowanego przez powoda i rzekomo stanowiły jego ulepszenie,

- art. 278 § 1 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego biegłego w sytuacji istotnej różnicy w sposobie obliczania wynagrodzenia należnego twórcy pomiędzy dwiema opiniami sporządzonymi w niniejszej sprawie,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej oddalenia powództwa o zasądzenie skapitalizowanych odsetek oraz brak uzasadnienia przyczyn, dla których Sąd nie wziął pod uwagę opinii biegłego J. Ł. w zakresie wyliczenia należnego powodowi wynagrodzenia; brak szczegółowego uzasadnienia przesłanek na podstawie których Sąd przyjął za prawidłowe wprowadzenie wskaźnika udziału w zyskach ustalonego na poziomie „0,60”.

Wskazując na te zarzuty powód wniósł o zmianę skarżonego wyroku w:

- pkt 1 poprzez określenie daty początkowej naliczania odsetek od kwoty 123.019 zł według dnia wniesienia pozwu, tj. 17 maja 2007 r.;

pkt 2 poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 155.165,22 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- pkt 3 poprzez orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem I instancji i zasądzenie ich w całości od pozwanej na rzecz powoda - z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego należnych powodowi w kwocie stanowiącej sześciokrotność stawki minimalnej obliczonej według norm przepisanych i uzasadnionej nakładem pracy pełnomocnika powoda oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty za pełnomocnictwo,

ewentualnie - w przypadku stwierdzenia braku zasadności żądania skapitalizowanych odsetek - o zmianę zaskarżonego wyroku w: pkt 2 poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 82.014,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: 5.620,80 zł od dnia 1 marca 2002 r.; 40.205,95 zł od dnia 1 marca 2004 r.; 36.188,05 zł od dnia 1 marca 2005 r., pkt 3 poprzez orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem I instancji i zasądzenie ich w całości od pozwanej na rzecz powoda ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego obliczonych według nom przepisanych.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu złożyła także pozwana i zaskarżając go w części, tj. co do kwoty 117.660 zł. Pozwana podniosła następujące zarzuty:

1) naruszenie prawa procesowego tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowe'

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia,

2) naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 98a ust 1 i 2 w zw. z art. 98b ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości poprzez ich niewłaściwe zastosowanie,

- art. 315 ust 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej poprzez niewłaściwe zastosowanie,

- art. 22 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej poprzez niezastosowanie.

Wskazując na te zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części tj. ponad kwotę 5.359 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2002 r. do dnia zapłaty, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanej oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwana wniosła z kolei o oddalenie apelacji powoda oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Wyrokiem z dnia 26 września 2013 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 15.176,05 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 maja 2007 r.,

2) oddalił powództwo w pozostałej części,

3) zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 8.552,56 zł tytułem kosztów procesu.

W pozostałym zakresie obie apelacje oddalił (pkt II wyroku) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego 11.283 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego (sygn. akt IACa 699/13).

W uzasadnieniu sąd II instancji stwierdził, że przez stosunki prawne, w rozumieniu art. 315 ust. 2 prawa własności przemysłowej (dalej: p.w.p.), nie należy rozumieć powstania prawa podmiotowego związanego z opracowaniem wynalazku (wzoru użytkowego itp.), lecz relacje, jakie powstają każdorazowo między różnymi podmiotami w związku z wykonywaniem tego prawa. Z kolei o dacie powstania stosunku prawnego decyduje moment zdarzenia, które stało się dla stron źródłem praw i obowiązków. Dlatego, samo opracowanie przez twórcę tzw. pracowniczego projektu wynalazczego, czy też uzyskanie przez przedsiębiorcę praw ochronnych do wynalazku (wzoru użytkowego) nie skutkuje związaniem między tymi podmiotami jakiegokolwiek pozaumownego stosunku prawnego, z którego mogłoby wynikać prawo twórcy do uzyskania świadczeń pieniężnych. Tego rodzaju stosunek powstaje każdorazowo z chwilą rozpoczęcia przez przedsiębiorcę faktycznego korzystania z wynalazku oraz osiągnięcia z tego tytułu określonych korzyści. Z tym momentem po stronie twórcy powstaje wierzytelność z tytułu wynagrodzenia, a po stronie przedsiębiorcy obowiązek jej zaspokojenia, z tym, że termin zapłaty (wymagalność) realizuje się z upływem dwóch miesięcy po upływie każdego roku korzystania z wynalazku (art. 98a u.w., a obecnie art. 22 p.w.p.). Jednocześnie Sąd Apelacyjny uznał, że z uwagi na podzielność tego świadczenia (art. 379 § 2 k.c. w związku art. 108 u.w.), wierzytelność po stronie twórcy z tytułu wynagrodzenia powstaje osobno za każdy dzień korzystania przez przedsiębiorcę z projektu wynalazczego. Oznacza to, że roszczenia z tytułu korzystania przez przedsiębiorcę (pracodawcę) z tzw. pracowniczego projektu wynalazczego (wynalazku, wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego) po dniu wejścia w życie Prawa własności przemysłowej, należy oceniać w świetle przepisów tej ustawy, w szczególności art. 22 p.w.p., także wówczas, gdy sam projekt oraz przewidziane dla niego prawa ochronne powstały pod rządami prawa dawnego. Skoro zaś prawo twórcy do wynagrodzenia istnieje jedynie przez okres pięciu lat korzystania przez przedsiębiorcę z projektu wynalazczego (art. 22 ust. 3 in fine p.w.p.), to gdy twórca, na podstawie poprzednio obowiązujących

przepisów, uzyskiwał wynagrodzenie co najmniej przez 5 lat, to z dniem 22 sierpnia 2001 r. jego prawo do uzyskania dalszych świadczeń z tego tytułu wygasło. Odmienna interpretacja prowadziłaby do niczym nieuzasadnionego uprzywilejowania twórców, których projekty powstały lub uzyskały prawa ochronne przed wejściem w życie przepisów Prawa własności przemysłowej.

Sąd odwoławczy podzielił zarzuty apelacji powoda co do braku podstaw korygowania

wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu udziału w korzyściach ze stosowania wzoru użytkowego o dodatkowy współczynnik procentowy (do 60%) z tytułu rzekomego współudziału pozwanego bądź jego współpracowników w ostatecznym opracowaniu wynalazku. W 2001 r. zysk pozwanej wyniósł kwotę 93.672 zł, z czego powód winien otrzymać 15%, czyli 14.050 zł. Uwzględniając, że powodowi należy się wynagrodzenie za okres do 21 sierpnia 2001 r., czyli za 233 dni, ostatecznie należność ta zamyka się kwotą 8.970,50 zł (14.050,80 zł : 365 dni = 38,50 zł/ dzień x 233 dni = 8.970,50 zł). Sąd Apelacyjny podzielił także pogląd powoda, że sąd I instancji bezzasadnie nie uwzględnił jego żądania o zasądzenie odsetek ustawowych od skapitalizowanych odsetek od należnego świadczenia za okres od wytoczenia powództwa. Roszczenie to znajdowało oparcie w przepisach art. 482 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. Odsetki ustawowe od kwoty 8.970,50 zł za okres od 1 marca 2002 r. (data wymagalności świadczenia) do dnia 16 maja 2007 r. (data poprzedzająca skuteczne wytoczenie powództwa) wyniosły kwotę 6.205,55 zł. Razem zatem powodowi przysługuje kwota 15.176,05 zł od której odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa. W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł powód zarzucając m. in. naruszenie art. 315 ust. 2 oraz art. 22 ust. 1, 2 i 3 p.w.p. oraz art. 98a ust. 1, 2, 3 i art. 98b ustawy o wynalazczości.

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2015 r. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w pkt I ppkt 2 i 3, w pkt II w części oddalającej apelację powoda i w pkt III i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego (sygn. akt II PK 168/15).

Sąd Najwyższy na wstępie zaakcentował, że istota sporu sprowadza się do wykładni art. 315 ustawy Prawo własności przemysłowej, która weszła w życie 22 sierpnia 2001 r., zastępując poprzednio obowiązującą ustawę z 19 października 1972 r. o wynalazczości. Przepis ten stanowi, że do stosunków prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Wykładnia tego przepisu jest istotna dla rozstrzygnięcia sprawy w szczególności dlatego, że zgodnie z ustawą o wynalazczości, twórcy tzw. pracowniczego projektu wynalazczego, w tym wzoru użytkowego, wynagrodzenie przysługuje przez cały czas korzystania z projektu (art. 98a ust. 3), natomiast zgodnie z ustawą o własności przemysłowej, wynagrodzenie to jest należne nie dłużej niż 5 lat od uzyskania przez przedsiębiorcę pierwszych korzyści z projektu (np. wzoru użytkowego) art. 22 ust. 3 p.w.p.). Wynagrodzenie na gruncie obydwu ustaw jest płatne corocznie i wymagalne z upływem dwóch miesięcy po upływie każdego roku korzystania z wynalazku (art. 98a u.w., art. 22 p.w.p.).

Z art. 315 ust. 2 wynika, że nowej ustawie podlega stosunek powstały wskutek zdarzenia prawnego zaistniałego po jej wejściu w życie. Art. 315 ust. 2 p.w.p. przyjmuje zatem zasadę dalszego działania ustawy dawnej. Sąd Najwyższy wskazał, że jej zastosowanie do rozstrzygania problemów intertemporalnych dotyczących prawa do wynagrodzenia za projekty wynalazcze (i racjonalizatorskie) nie budził wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego (np. wyroki z: 14 października 2004 r., I PK 519/03, OSNP 2005 Nr 11, poz. 157; 4 listopada 2004 r., I PK 463/03, OSNP 2005 Nr 12, poz. 172; 18 marca 2008 r., II PK 252/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 144; 4 listopada 2008 r., II PK 47/08, LEX nr 500202; 23 kwietnia 2010 r., II PK 294/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 254). Kluczowa w sprawie jest wykładnia zawartego w art. 315 ust. 2 p.w.p. pojęcia stosunku prawnego. Stosunek prawny powstaje, ulega zmianie i zakończeniu wskutek określonych zdarzeń prawnych, takich jak czynności prawne, delikt, bezpodstawne wzbogacenie oraz inne zdarzenia wskazane przez ustawę. Występujący sprawie stosunek prawny to tzw. stosunek wynagrodzeniowy, związany z korzystaniem przez przedsiębiorcę z projektu pracowniczego opracowanego przez pracownika – twórcę. Chodzi więc o wynagrodzenie dla pracownika-twórcy za korzystanie z projektu przez przedsiębiorcę. W ramach wskazanego stosunku, prawnu pracownika do wynagrodzenia odpowiada obowiązek przedsiębiorcy ustalenia i wypłaty

należnego wynagrodzenia za korzystanie z projektu. Jeśli strony nie uregulowały tego stosunku w drodze umowy, to powstaje on z chwilą zrealizowania się warunków wynikających z ustawy o wynalazczości - art. 98a i 98b (do dnia wejścia w życie p.w.p.) lub wynikających z Prawa własności przemysłowej (po wejściu w życie tego prawa - art. 22 ust. 1 i 2 oraz art. 11 ust. 3 i 5 i art. 21 p.w.p.). Zgodnie z art. 98a ust. 1 i 2 w związku z art. 98b ustawy o wynalazczości, stosunek wynagrodzeniowy istnieje, gdy przedsiębiorca: 1) korzysta z projektu; 2) przysługuje mu (w szczególności) prawo do uzyskania patentu na wynalazek lub prawa ochronnego na wzór użytkowy; 3) uzyskuje korzyści z tych projektów wynalazczych.

Samo powstanie omawianego stosunku należy zatem wiązać z rozpoczęciem korzystania z projektu przez przedsiębiorcę i uzyskaniem przez niego pierwszych korzyści lub ponownym uzyskaniem korzyści po okresie ich niewystępowania, przy spełnieniu pozostałych warunków (art. 98a ust. 3 i art. 98b ustawy o wynalazczości). Zakończenie tego stosunku następuje, gdy odpadnie któryś z tych warunków. Sąd Najwyższy dodał, że brak zysków ze sprzedaży zasuwnic w 2002 r., ustalony w podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku nie musi oznaczać braku korzyści, o których mowa w art. 98a ust. 2 i 3 w związku z art. 98b ustawy o wynalazczości (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z: 24 października 1997 r., I PKN 286/97, OSNP 1998 Nr 16, poz. 494; dnia 4 listopada 2004 r., I PK 463/03, OSNP 2005 nr 12, poz. 172; 4 listopada 2008 r., II PK 47/08, LEX nr 500202; 23 kwietnia 2010 r., II PK 294/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 254; także np. U. Promińska (w:) Prawo własności przemysłowej, red. E. Nowińska, K. Szczepanowska-Kozłowska, Warszawa 2015, s. 212).

W rezultacie Sąd Najwyższy stwierdził, że zgodnie z art. 315 ust. 2 p.w.p., do oceny zasadności roszczenia twórcy projektu wynalazczego o wynagrodzenie za okres po wejściu w życie ustawy Prawo własności przemysłowej, w sytuacji gdy prawo to powstało pod rządem ustawy o wynalazczości, stosuje się przepisy tej ostatniej ustawy, a nie ustawę Prawo własności przemysłowej.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu apelacyjnym, stanowisko stron generalnie nie uległo zmianie z tym, że pozwana spółka podniosła dodatkowy zarzut przedawnienia w zakresie:

- kwoty 26.007,70 zł z tytułu wynagrodzenia za rok 2001,
- kwoty 16.852,45 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek od wynagrodzenia za rok 2001 za okres od 1 marca (...) do dnia 28 grudnia 2006 r.,
- kwoty 13.021,14 zł tytułem wynagrodzenia za rok 2002 r.,
- kwoty 6.175,67 zł tytułem skapitalizowanych odsetek liczonych od wynagrodzenia za 2002 r. od dnia 1 marca 2003 r. do dnia 28 grudnia 2006 r. W ocenie pozwanej jako roszczenie okresowe przedawniło się z upływem 3 lat (k. 1472).

Powód wniósł o nieuwzględnienie podniesionego zarzutu przedawnienia akcentując, że wynagrodzenie przysługujące powodowi ma charakter „jednorodny i nie jest roszczeniem okresowym” a zatem nie uległo przedawnieniu 3 letniemu (k. 1480).

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Wobec prawomocnego rozstrzygnięcia wyrokiem tutejszego sądu z dnia 26 września 2013 r. (sygn. akt IACa 699/13) o oddaleniu apelacji pozwanej spółki, przedmiotem rozpoznania była jedynie apelacja powoda. Apelacja ta zasługiwała częściowo na uwzględnienie. Sąd odwoławczy podziela przy tym istotne ustalenia sądu I instancji i tym samym przyjmuje je za własne za wyjątkiem tego, że istniały podstawy do przyjęcia tzw. wskaźnika udziału powoda w zysku w wysokości 60 % (o czym w dalszej części uzasadnienia).

Na wstępie zauważyć trzeba, że z uwagi na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015 r. (sygn. akt IIPK 168/15), orzeczenie tutejszego sądu w zakresie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 15.176,05 zł z odsetkami

ustawowymi od dnia 17 maja 2007 r. jest prawomocne (pkt I. 1 wyroku z 26 września 2013 r. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu).

Sąd Najwyższy przesądził istotne dla przedmiotowej sprawy zagadnienie prawne, że roszczenia twórcy projektu wynalazczego o wynagrodzenie za okres po wejściu w życie ustawy Prawo własności przemysłowej, w sytuacji gdy prawo to powstało pod rządem ustawy o wynalazczości, stosuje się przepisy tej ostatniej ustawy, a nie ustawę Prawo własności przemysłowej. Pogląd ten był dla sądu odwoławczego wiążący. Tym samym, co do zasady przyjąć trzeba, że powód mógł domagać się roszczenia przysługującego mu za okres po wejściu w życie p.w.p., tj. po 22 sierpnia 2001 r.

Co do zarzutu przedawnienia. Roszczenie o wynagrodzenie dla pracownika-twórcy za korzystanie z projektu przez przedsiębiorcę nie jest świadczeniem okresowym o którym mowa w art. 118 k.c. i ulega przedawnieniu dziesięcioletniemu. Aktualne są w tym zakresie dotychczasowe poglądy Sądu Najwyższego (por. m. in.: wyrok z 16 czerwca 1999 r., I PKN 125/99 czy z dnia 16 stycznia 1974 r., PR 362/73). Twórcy przysługuje bowiem jedno wynagrodzenie z tym, że obliczane stosownie do okresów obliczeniowych ustalanych proporcjonalnie do efektów uzyskanych ze stosowania tego projektu.

Inaczej rzecz się ma wobec roszczenia odsetkowego. Roszczenie o odsetki staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień opóźnienia (por.: uchwała SN z 5 kwietnia 1991 r., III CZP 21/91). Tym samym powód mógł się domagać skapitalizowanych odsetek od wynagrodzenia za poszczególne lata, ale za okres nieprzedawniony.

Co do zarzutów naruszenia prawa procesowego z art. 233 § 1 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w sposób opisany w apelacji – był tylko częściowo zasadny. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w tym przepisie, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania i na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”. Z zebranego materiału dowodowego wynikało bowiem, że istniały podstawy do ustalenia wynagrodzenia należnego powodowi przy zastosowaniu wskaźnika proporcjonalności (słuszną proporcję) na poziomie 15 %. Jak przekonywująco wskazał to biegły R. G., w sprawie powinien zostać ustalony ten wskaźnik na poziomie maksymalnym dla wzorów użytkowych (15%). Ustalony procent wskaźnika wynikał z opinii biegłego i nie budził zastrzeżeń. Natomiast brak było podstaw do przyjęcia tzw. wskaźnika udziału w zysku w wysokości 60 %. Dokonywane w toku produkcji zmiany produkcyjne potwierdzone kartami zmian konstrukcyjnych (kzk) nie zmieniły bowiem istoty tego rozwiązania technicznego. Brak było jakichkolwiek przesłanek do ograniczenia praw powoda do autorstwa przedmiotowego wzoru.

Nie był trafny zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. „poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii kolejnego biegłego”. Samo niezadowolenie strony nie jest bowiem wystarczającą podstawą do przeprowadzenia kolejnego dowodu z opinii biegłego w szczególności, że przeprowadzone przez sąd I instancji dowody z opinii biegłych – w szczególności opinia biegłego R. G. - mogły stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Dał temu wyraz sąd I instancji i nie ma potrzeby w tym miejscu argumentacji tej raz jeszcze w tym miejscu przywoływać.

Sąd I instancji nie naruszył art. 328 § 2 k.p.c., który określa treść uzasadnienia wyroku. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych przypadkach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji całkowicie uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу sądu I instancji, który doprowadził do wydania orzeczenia. Sytuacja taka w przedmiotowej sprawie niewątpliwie nie występowała.

Zarzuty prawa materialnego. Autor apelacji upatrywał naruszenie art. 98a ust. 1 i 2 w zw. 98b ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości poprzez ustalenie wynagrodzenia należnego powodowi z zastosowaniem wskaźnika udziału w zyskach (0,60) obniżającego w rzeczywistości wskaźnik proporcjonalności (słuszną proporcję) ustalony na poziomie 15 % do 9 % . Przypomnieć wypada, że w razie braku postanowień umowy, ustalenie wynagrodzenia twórcy projektu wynalazczego zgodnie z zasadą „słusznej proporcji”, następuje według uznania sądu, po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy (art. 98a ust. 2 w związku z art. 99 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości). Niewątpliwie zaofiarowane przez strony dowody pozwalały przyjąć wysokość wynagrodzenia o

ustalony wskaźnik proporcjonalności rzędu 15%. W tym więc zakresie nie można podzielić trafności zarzutu. Okazał się on natomiast trafny o ile chodziło o przyjęty przez sąd I instancji wskaźnik udziału w zyskach (0,60). Kwestia ta była omówiona wcześniej. Tylko więc w tym zakresie zarzut ten okazał się zasadny. Z tej przyczyny zarzut naruszenia art. 77 - 82 ustawy o wynalazczości „poprzez zaprzeczenie istocie opracowanego przez powoda wzoru użytkowego” nie miał już istotnego znaczenia.

Z art. 315 ust. 2 p.w.p. wynika, że „Do stosunków prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe”. Niewątpliwie sąd I instancji stosował ustawę poprzednią, a więc ustawę z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości. Kwestię tą przesądził Sąd Najwyższy stwierdzając jednoznacznie, że zgodnie z przywołanym wyżej przepisem, do oceny zasadności roszczenia twórcy projektu wynalazczego o wynagrodzenie za okres po wejściu w życie ustawy Prawo własności przemysłowej, w sytuacji gdy prawo to powstało pod rządem ustawy o wynalazczości, stosuje się przepisy tej ostatniej ustawy, a nie ustawę Prawo własności przemysłowej. Tak więc uzasadnienie zarzutu naruszenia tegoż przepisu, jakoby sąd I instancji naruszył go poprzez „ustalenie nowej praktyki obliczania wynagrodzenia należnego twórcy wzoru użytkowego w oderwaniu od utrwalonej metodologii przyjętej powszechnie (...)” – nie było zasadne. Przepis ten ma bowiem charakter intertemporalny.

Co do zasady trafnie apelujący zarzucił naruszenie art. 482 § 1 k.c. „poprzez oddalenie powództwa o zasądzenie skapitalizowanych odsetek od roszczenia głównego obliczonych na dzień poprzedzający wytoczenie powództwa”. Zgodzić należy się z powodem, że sąd I instancji nie uwzględnił jego żądania o zasądzenie odsetek ustawowych od skapitalizowanych odsetek od należnego świadczenia za okres od wytoczenia powództwa. Roszczenie to zostało zgłoszone w piśmie procesowym z dnia 25 maja 2012 r. Tak więc zasądzenie skapitalizowanych odsetek ustawowych mogło dotyczyć tylko okresu nie przedawnionego. Niemniej jednak trzeba zauważyć, że w prawomocnym już wyroku z punktu I 1) tutejszego sądu z dnia 26 września 2013 r. zostały zasądzone odsetki skapitalizowane za okres od 1 marca 2002 r. a więc za okres co do którego pozwany podniósł następnie zarzut przedawnienia odsetek ustawowych. Z tego więc względu brak było podstaw do zasądzenia dodatkowych odsetek skapitalizowanych za ten okres od dodatkowych kwot zasądzzonego wynagrodzenia.

Zgodnie z treścią art. 98a ust. 2 ustawy o wynalazczości, jeżeli umowa nie stanowi inaczej, wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, ustala przedsiębiorca w słusznej proporcji do korzyści uzyskanych z wynalazku przez tego przedsiębiorcę. W sprawie niniejszej oznacza to tyle, że wysokość wynagrodzenia należnego powodowi powinna zostać ustalona w słusznej proporcji do korzyści uzyskanych przez pozwaną ze sprzedaży wyrobów, w których stosowane było rozwiązanie techniczne „mechanizm napędowy zasuwownicy dwulistwowej”. Owe korzyści stanowiące podstawę ustalenia wynagrodzenia powoda zostały ustalone na podstawie uzupełniającej i skorygowanej opinii biegłego R. G. w kwotach: 93.672 zł za cały 2001 r., 670.093 zł za cały 2003 r. i 603.127 zł okres od 1 stycznia do 14 lipca 2004 r. Przy uwzględnieniu współczynnika proporcjonalności ustalonego dla wzoru użytkowego na poziomie 15 % wynagrodzenie powoda wynosi: za rok 2001 – 5.071,30 zł (za okres od 22.08.01 do 31.12.01 r., czyli nie uwzględniony przez tutejszy sąd w wyroku z dnia 26 września 2013 r.), za rok 2003 – 114.448,21 zł i za rok 2004 – 92.606,85 zł. W roku 2002 r. korzyści bezpośrednich nie było. Niemniej jednak należało przyjąć – mając na uwadze kondycję ekonomiczną pozwanej fabryki w okresie 2001-2004 r. – co wynikało z opinii biegłych – że pozwana odnosiła w związku ze wzorem użytkowym powoda inne wymierne korzyści. Pozwana przez cały ten okres prowadziła produkcję, zatrudniła pracowników i nie miała znaczących problemów finansowych (w każdym razie pozwana tego nie wykazała). Korzyścią pozwanej była ponadto możliwość uzyskania oszczędności wskutek na przykład konieczności wyeliminowania usterek dotychczasowego rozwiązania technicznego, które skutecznie opracował powód. Jak wynikało z opinii biegłego dr inż. R. G. w roku 2002 połowa typów zasuwnic przynosiła zyski po sprzedaży a połowa straty. Zyski z typów, które przyniosły efekt ekonomiczny wyniosł 2.677 zł (k. 802). Tak więc nie można przyjąć, że w roku 2002 pozwana nie miała korzyści. W konsekwencji powód miał prawo domagania się wynagrodzenia za nieprzerwany okres obejmujący lata 2001-2004 i to pomimo, że w roku 2002 uzyskane korzyści nie przekładały się na wymierne i wyraźny zysk pieniężny. Brak zatem zysków ze sprzedaży zasuwnic w 2002 r. i w konsekwencji niemożność obliczenia wynagrodzenia za ten rok, nie oznaczał braku korzyści, o których mowa w art. 98a ust. 2 i 3 w związku z art. 98b ustawy o wynalazczości.

Reasumując należało zmienić zaskarżony wyrok w oparciu o przepis z art. 386 § 1 k.p.c. i zasądzić od pozwanej na rzecz powoda dalszą kwotę 212.126,36 zł ponad już zasądzoną przez tutejszy sąd wyrokiem z dnia 26 września 2013 r. kwotę 15.176.05 zł i to z odsetkami ustawowymi od dnia 17 maja 2007 r. a w pozostałej części powództwo oddalić (pkt 1 wyroku).

Jednocześnie sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w pkt III w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 16.393 zł tytułem kosztów procesu. Podstawą tego rozstrzygnięcia stanowił przepis z art. 100 k.p.c. Pierwotnie powód domagał się zasądzenia kwoty 338.344 zł a ostatecznie zasądzono w oparciu o oba wyroki Sądu Apelacyjnego kwotę łączną w wysokości 227.302,41 zł. Tym samym powód wygrał proces w zaokrągleniu w 67% (przegrał w 33%). Istniały zatem podstawy do stosunkowego rozdzielania kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego w oparciu o przywołany wyżej przepis. Z tego też względu podniesione zarzuty naruszenia art. 98 k.p.c. i art. 100 k.p.c. nie były trafne. Na koszty poniesione przez powoda składały się: 7.217 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (stawka w potrójnej wysokości; brak było podstaw do przyznania sześciokrotnej stawki wynagrodzenia jak uczynił to sąd I instancji), 16.918 zł opłata od pozwu, 40 zł opłata od zażalenia, 4.500 wykorzystane zaliczki na biegłych. Łącznie zatem wydatki te wynosiły 28.679 zł a 67% z tej kwoty stanowiło 19.215 zł. Z kolei wydatki pozwanej spółki wynosiły 7.217 zł jako wynagrodzenie pełnomocnika w potrójnej wysokości i 1.352,56 zł stanowiących wydatki na biegłych. Razem więc 33% z tej kwoty to 2.822 zł. Po wzajemnych rozliczeniach należało zasądzić od pozwanej na rzecz powoda 16.393 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pozostałym zakresie apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu (art. 385 k.p.c.).

W punkcie 3 wyroku Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 13.400,67 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego. Powód wygrał w postępowaniu odwoławczym wywołanym jego apelacją w granicach 2/3 . Pozwana z kolei w związku ze swoją apelacją wygrała w znikomej tylko części a zatem można było przyjąć, że uległa w całości. Na koszty powoda związane z postępowaniem odwoławczym składały się: wynagrodzenie pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym (2.700 zł), opłata od apelacji (2.000 zł) a w postępowaniu kasacyjnym 13.151 zł z tytułu opłaty od skargi kasacyjnej i 3600 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika. Razem więc 21.451 zł. Tak więc 2/3 z tej kwoty stanowiło 14.300,67 zł. Pozwana poniosła w postępowaniu odwoławczym koszty związane z udziałem pełnomocnika (2.700 zł) i miało prawo do 1/3 z tej kwoty (900 zł). Po wzajemnym rozliczeniu powyższych kwot (14.300,67-900 zł) należało w oparciu o przepis z art. 100 k.p.c. zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 13.400,67 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocników w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym ustalono w oparciu o § 6 pkt 6 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego działającego z urzędu.

Piotr Górecki Małgorzata Kaźmierczak Roman Stachowiak